

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 24 (287)

Fredagen den 16 juni 1893.

6:te årg.

Prenumerationspris pr år:
Idun med Modetidning och
koloreerade planscher kr. 9:—
Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50
Idun ensam » 5:—

Byrå:
Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr
(Aftonbladets hus.)
Prenumeration sker å alla post-
anstalter i riket.

Redaktör och utgivare:
FRITHIOF HELLBERG.
Träffas å byrån kl. 12—1.
Allm. Telef 61 47.

Utgifningstid:
hvarje helgfri fredag.
Lösennummerspris 15 öre
(lösn:r endast för kompletteringar)

Annonspris:
35 öre pr nonpareillerad.
För »Platssökande» o. »Lediga platser»
25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Signe Ankarfelt.

Det namn, som i dag återfinnes öfver Iduns bild, är ej obekant för våra läsare. Det har under de senaste åren förekommit under flertalet af Iduns rapporter från den amerikanska jättestaden, där nu som bäst för första gången kvinnoarbetet i samlad kraft delar med det manliga en världsutställnings segrar. Medan intresset för händelserna i Chicago öfverallt står i främsta ledet, äro vi också öfvertygade, att den tilltalande bilden af Iduns Chicago-korrespondent skall fagna vår läsekrets. Detta så mycket mer, som namnet Signe Ankarfelt ej blott betyder de rader och spalter, som det signerat i denna tidning, utan en begåfvad landsmaninna, hvilken i den nya världen gjort ära åt den svenska kvinnans namn som en flitig och talangfull medarbeterska inom dess press och en älskvärd föreningslänk inom Chicagos skandinaviska kretsar.

Signe Liedberg är född på en landtgård i närheten af Wexjö samt genomgick denna stads elementarläroverk för flickor. Till tvänne af sina

lärare från den tiden säger hon sig i synnerhet stå i tacksamhetsskuld, nämligen till domprosten Anton Rossell och rektor H. Cederschiöld. Den förstnämnde lade, i egenkap af kristendomslärare, för hennes barnatro en grund, hvilken trots lifvets alla vexlingar och beröring med så olika tänkande inom religionen aldrig rubbats. Han var också den förste som lärde henne älska nordens litteratur. Rektor Cederschiöld uppväckte den unga elevens håg för språkstudier samt en ifrig längtan att bese främmande länder, hvilka han på ett hänförande sätt förstod att skildra. Hennes tidigt väckta okufliga åtrå att komma ut i världen var dock närmast ett arf efter fadern, Johan Olof Liedberg, hvilken som mycket ung, redan i början af 40-talet, begifvit sig till Amerika och blifvit en af civilisationens vägbrytare i den vilda västern. Han är troligen den förste svensk, som beträdde Kaliforniens jord, emedan han var där, redan innan guldet upptäcktes. Hans skildringar af sina vidsträcktare resor, ganska ovanliga

Det är mannens ära att vara kvinnans huvud, men det är kvinnans ära att vara mannens hjärta.

S. Fibiger.

på den tiden, uppväckte dotterns entusiasm, och så långt hon kan minnas tillbaka, stod hennes håg ut i den vida världen.

Ödet, dock i en ganska hård gestalt, påskyndade hennes önsknings uppfyllelse. Det gamla hemmet i Wexjö blef sköfladt, och syskonen måste ut att reda sig på egen hand. Dock, hvilken ung människa är icke redo att med Napoleon utropa: *L'avenir est à moi!*

Så sändes Signe Liedberg till Schweiz för att utbildas för lärarinnekallet. Efter studie-åren därute, dem hon begagnade med sällsynt energi, bar hennes väg till Frankrike och dess huvudstad Paris samt sedermera till England. Efter någon tids vistelse i London och Rugby fick hon plats vid en skola i Yorkshire, hvilken hon dock snart lämnade för en lärarinnebefattning vid en större läroanstalt för flickor i Hellensburgh, i närheten af Glasgow.

Få främlingar ha måhända haft ett mera gynnsamt tillfälle än vår unga landsmaninna att beundra Skotlands natur i all sin storslagna skönhet samt att så sätta sig in i dess folks lif, vanor och bruk. I den lärde professor Johnstones familj kom hon i beröring med det yppersta Edinburgh ägde inom det lärda och literära kllim.

Dock, Skotlands klimat är svårt för en ovan att uthärda. En svår feber bröt den unga lärarinnans sedan länge något svaga hälsa, och hon måste återvända till södern, denna gång till Genève, där hon, så snart krafterna tilläto, återtog sina studier för förträffliga lärare och deltog i *les cours de l'Université*. Men ånyo svek genom det forcerade arbetet hennes hälsa, och hon blef denna gång ordinerad att återvända till fäderneslandet för att riktigt samla sina krafter och kom så för ett år hem till Sverige, där hon hos kära vänner tillbragte en tid af välbehöflig hvila.

Hennes föräldrar vistades emellertid nu sedan flere år i Chicago, och en oemotståndlig längtan grep dottern att återse dem. Snart styrde hon därför kosan till Amerika, hvilket för framtiden skulle blifva hennes nya fädernesland, vid hvilket hon kort efter än fastare bands genom giftermål med den svensk-amerikanske journalisten F. W. Ankarfelt.

Fru Ankarfelt har sedan år från år vetat att förvärfva sig en allt mera ansedd plats i både den svensk-amerikanska och engelsk-amerikanska pressen, inom hvilken hon är en högt värderad medarbetare såsom novell-författarinna och lycklig poet. När Linnéstoden för ett par år sedan aftäcktes i Lincoln park i Chicago, väckte en engelsk dikt från hennes hand ett synnerligt erkännande. Hennes poetiska begåfning har också särskildt rönt hyllning af den amerikanska kritiken, och »Chicago Tribune» utbrister i det smickrande omdömet, att »de högstämda tankarne och det formfulländade språket äro nästan värdiga en Longfellow och ha väckt rättvist uppsående i literära kretsar.»

Men icke minst är den roll, som vår landsmaninna spelar genom sin intagande och älskvärda personlighet, kring hvilken i den fjärran världsstaden gärna samlar sig, hvad som där lefver och röres af svenskt ursprung och svenska intressen. Sitt fädernesland är hon

icke blott trogen i minne och kärlek, utan ock i verksamhet och handling, så ofta hon det förmår — en heder på den post, där hon ställts, för sitt svenska kvinnonamn.

Sommar.

Han flyktat ändtligen, den stränge regent, som våren höll i band; på sälgen lyser guldgult hänge, och grönska kläder solljus strand. Det doftar sommar ifrån skogen af örter och af kådig bark; röd smultronkart, som snart är mogen, framskimrar uppå daggvåt mark.

En bäck, som sorlar mellan fjällen, sig kastar ifrån djup till djup; klart solen strålar öfver tjällen, de hvita, nedom höjdens stup. Små sparfvar tätt vid taket kvittra med fröjd beständigt samma ton; en söderns son hörs spela zittra, en gumma säljer anemon.

Snabbt måsen kretsar öfver fjärden, hvars våg ses skumma lekfullt yr; en vimplad farkost lätta färden fram mellan skär och holmar styr. I villans slingrande alléer ses flickor vandra hand i hand med ljusa dräkter, lika féer från sagans undersköna land.

Hvad stim af glada sommargäster med ungdom, som i tēten går! Hvad äfventyr och muntra fester »på landet» snart du möta får! — Gud Eros, fast du det ej anar, er följer åt vid edert lopp och bygger mellan fur och granar så oförmärkt små tempel opp.

Charlotte Lindholm.

Om fotvandringar.

För Idun af A. K—m.

Du då flickskolorna stängt sina tränga portar och ungdomsskaran utsläppts för att njuta välbehöflig hvila och uppriskelse i naturens stora, vida och härliga område, skulle vi vilja framhålla nyttan och betydelsen af de blott allt för litet idkade fotvandringarna. Det friska, hälsobringande turistlifvet, i all sin enkelhet så oemotståndligt lockande för den, som en gång provvat, hur härligt det är, och hvilken vederkvickelse det skänker. Tillåten oss gifva och några vinkar och råd om hvad som erfordras till utrustningen — ungefärliga kostnader — en och annan plan för turer m. m. för att kunna företaga sådana vandringar.

Vi vilja genast säga, att vi af många skäl välja att sätta Norge i första rummet såsom det för fotvandringar mest lämpliga land. Att Sverige sättes i andra rummet beror därpå, att här ännu icke är på långt när så mycket gjordt för turistlifvet som i broderlandet. Ej heller hafva vi så goda vägar — därtill kommer som stort plus: vi äga icke Norges storslagna natur, som erbjuder sevärigheter så godt som öfverallt. Vare härmed huru som helst, det hindrar ju icke, att den som så föredrager kan välja att vandra här hemma, t. ex. i Dalarne, där det ju är rätt bra ordnad för de resandes fortskaffande och bekvämlighet.

Utrustningen. Hvad som ovillkorligen måste medföras är: en lagom stor ränsel, helst af svart skinn (dylika kan man själf tillverka af god lädercloth, fodrade med stadigt tyg), en lätt pläd eller schal, en ylle ytterkofta, en stark ylleklädning (kjolen ej för lång!), som kan tåla vid både sol och väta, en bredskyggig hatt, en stadig »en tout cas», som tillika kan tjäna som kapp. Två omgångar Jägerunderdräkter, tre à fyra par ylle eller halfyller strumpor, ett par starka, helst något begagnade snörläderkängor och ett par turist skor. Största vikt ligger på att skodonen passa väl — bli fötterna i olag, är det slut med allt nöje! Fyra à fem näsdukar, två par tvättskinshandskar, annotationsbok, aseptin (koncentrerad), konjak — tron ej detta är ett dåligt råd, ty blir man våt och frusen, räddar man sig därmed från förkylning. Het mjölk med konjak uti anbefalles för sådan händelse som bästa medicin. Vidare kex, choklad; en liten burk zinksalfva (för fötterna) eller talg, några senapsapper, ett par linneremсор, litet toalettsaker och syattiralj. Glömmen ej stoppgarn, ty man sliter duktigt på strumporna! En bärrem, som äfven har lifrem, ty när koftan och schalen icke äro i bruk, hoprullas de hårdt och spännas kring lifvet så, att ränseln lätt hvilar mot rullen, under det man vandrar. Hela packningens vikt bör ej gärna öfverstiga 5 à 5½ kilo. Vanligen är man ju flere i sällskap på en sådan färd, och då plägar man fördela förråden så, att t. ex. en tager aseptin, choklad och kex, en annan konjak och senapsapper o. s. v., ty huru litet man än tycker sig taga med, vill det dock lätt öfverstiga den omnämnda maximivikten, och det bör undvikas. För ekonomiens skull lämpar sig bäst att fyra slå sig tillsammans. Två få nämligen åka på ett åkdon efter en häst och betala blott för halfannan skjuts. Är t. ex. ett skjutshåll för långt att gå, gör man så, att två af kamraterna gå en eller ett par timmar före de två, som skola åka, stanna så halfvägs och invänta de åkande, som nu stiga ur och lämna plats för dem, som gått. På tre timmar kan man gå en nymil (10 kilometer), och härefter gör man sina beräkningar. Två kunna bo i ett rum o. s. v. Är man fler än fyra personer, är det ibland svårt att få logis, isynnerhet om man anländer sent på aftonen till stationerna. Nyaste upplagan af dr Yngvar Nielsens Reisehandbog är den tillförlitligaste hjälpredan och alldeles oumbärlig.

Innan man börjar sina vandringar, bör man ha gjort upp och väl utstakat sin resplan och sett till, hur långt man vill färdas för hvarje dag, och sett efter i »Nielsen», om de stationer

man väljer för nattkvarter af honom rekommenderas. Står där t. ex. »slet kvarter», så duger det ej att bli där för mer än tillfällig rast. Skall man, som ofta sker, per ångbåt öfver någon fjord eller sjö, tager man noga reda på afgangstiderna — som en särskild egenhet för Norge påpekas, att ångbåtarna rätt ofta gå före den tid, som är utsatt — hvilka det gäller att passa på. På somliga ställen gå ångbåtarna blott en å två gånger i veckan eller hvarannan dag, på vissa router icke om söndagarne o. s. v. Norges sist utkomna järnvägs- och ångbåtskommunikationer måste medföras. De äro icke så lättfattligt uppställda som våra svenska, och man får studera dem noga för att icke taga fel.

Om ekonomien. En af sällskapet bör vara kassör för alla och noga föra räkenskaper, med särskildt konto för hvar och en, ty då den ene vill äta varm mat, nöjer sig den andre med smörgåsar, en vill ha te, en annan blott mjölk, och härför variera priserna betydligt. Således konto för hvar och en och uppskrifning genast, så fort något utgifvits, annars blir det nog krångligt att få debet och kredit att gå ihop. Norskt mynt bör medföras — till och med på svenska riksbankens sedlar göres på en del ställen afdrag, ifall de skola växlas. Silfver och koppar samt guldet ha vi ju gemensamt! Begär att få hotellräkningen utskrifven på aftonen före afresan, ty fotvandrare skola icke uppehållas med dylikt på morgonen, utan begifva sig ut, ju tidigare dess bättre. Midt på dagen tages grundlig hvila. Klockan tre eller fyra eftermiddagen kan man åter begifva sig på färd, utan att plågas af allt för stark solhetta. En och annan rast tages under tiden. Man väljer skuggrik och torr plats, spänner af ränsarne, breder regnkappan under sig, förtär litet restkost och njuter välbehöflig hvila. Ifall man kan, är bra att beställa nattlogis förut. Man skrifver ett par rader till värden och ber någon förbifärande beförtra dem. Ber man få medsända sina ränselar, betalar man en ringa drikkspenning, 10—15, högst 20 öre pr styck. Man uttager förut hvad som man har bruk för under dagens lopp, ser till, att ränselarna läggas ordentligt, så att de ej vändas upp och ned eller bli sönderskafda. Skall »skjutsaren fara längre bort, erlagges betalningen i förskott. Är man i närheten af de större städerna, iakttaga man litet mera försiktighet — för landsbygden behöfver man blott fråga efter skjutsarens namn. Pris för logis bör man alltid fråga om, innan man tager rummen i besittning, eller priset i ett för allt pr dag, ifall man stannar ett par dagar eller längre, och man kan då påräkna en ej obetydlig modération, isynnerhet om flere personer äro i sällskap. Priserna variera betydligt. På de router, där engelsmän och amerikanare draga fram, är alltid dyrast, såsom i »det underdejlige Hardanger», Romsdalen, delvis också i Sogn och Thelemarken. Billigare äro Hallingdalen, Gudbrandsdalen och Valdres. Skall man företaga en tur på fem å sex veckor, bör man hafva en extra omgång kläder i nattsäck eller kappsäck, som kan sändas på järnväg eller ångbåt till någon af de större orterna, adresserad till kommissionär eller hotellvärd, men för tre å fyra veckor räcker den förutnämnda utstyrelsen. Hur stor kassa behöfves? Beräknar man fem å sex kronor pr dag i ett för allt, så har man nog litet öfver i kassan, då man kommer hem. Bäst är att icke ha allt för knappt uträknadt, ty man kan ju bli sjuk eller för annan orsak behöfva extra anlita kassan. På ångbåtarna, om vädret är vackert, kan man för dagresor

gärna taga andra klass biljett, med rättighet att äta vid första klass bord. Maten är i allmänhet god, men dyr på båtarna, och man gör bäst i att äta grundligt före eller efter färden eller ur medhafd matsäck.

(Slut i nästa n.r.)

Kvinnornas världsutställning.

Brefkort från Iduns Chicago-korrespondent.

Den 22 maj 1893.

Ensam i sitt slag står, i civilisationens historia, den med gårdagen avslutade »Woman's Congress». För första gången hafva kvinnor från jordens mest aflågsna länder, tillhörande de mest skiljda samhällsställningar och trosbekännelser, samlats för att öfverlägga om kvinnans gemensamma bästa. Kvinnan, hennes rättigheter, hennes verksamhet och hennes förhoppningar på framtiden hafva varit de ämnen, som diskuterats. Sekelgamla stängsel hafva nedbrutits och geografiska gränsmärken hafva blifvit utplånade. Om det än månede taga årtionden, innan de frön, som i dessa dagar utsåts, hinna att bära frukter, skall dock the Woman's Congress i Chicago blifva af oberäknliga följder för kommande tider och generationer. Religiösa fördomar, hvilka hos kvinnan alltid äro starkare än hos mannen, hafva under dessa dagar blifvit fullkomligt förgätta. På samma talarstol, inspirerade af samma ädla idé och verkande för samma höga mål, hafva uppträdt kvinnor af alla möjliga protestantiska sekter, judinnor och bekännarinnor af den grekiska ritualen, sida vid sida, i ett gemensamt systerskap. Endast turkinnan har felats, ännu slumrar hon bort sitt lif inom harems murar. Däremot hafva till och med Kina, Japan och Sandwich-öarne haft sina representanter vid denna kongress. Kvinnans sfer omfattar i våra dagar, tyckes det, ej mindre än jorden helt och hållet. Från »Hushålls-ekonomi» till »Kvinnan såsom verklig faktor i politiken» ligger en lång väg. Dock, alla ämnen berörande kvinnan emellan dessa tvänne ytterligheter hafva blifvit behandlade. Egentligen fördelades afhandlingarna i åtta huvudafdelningar: uppfostringsväsendet, industrien, litteraturen och de sköna konsterna, moralisk och social reform, religionen, civil lag samt styrelsesätt, fitantropien, vetenskapen och filosofien.

Ett jättearbete att utföras på mindre än sju dagar och af kvinnor — men hvad kvinnan vill, vill Gud, heter det ju. Denna kongress var den första af de många, som under sommarens lopp kommer att hållas i Chicago.

Den femåriga sammankomsten af »Kvinnans internationella Council» skulle egentligen ej hållits förrän nästa år, men presidenten för densamma, mrs May Wrigth Seawall, kom på den idéen att i stället hålla den under Chicagoutställningen. På detta sätt uppstod »the Woman's Congress». Efter outröttligt arbete lyckades det också att förmå dessa 110 representativa kvinnor att komma hit, men att det icke var det lättaste, finner man, då ej mindre än 10,000 enskilda bref blifvit skrifna i och för detta ändamål. Dock, mrs Seawall är energisk samt mycket rik och har nu vunnit sitt syfte. Af de 110 ombuden från olika kvinnoföreningar voro 54 från Förenta Staterna. Kongressen hölls i det nyligen uppförda »Memorial Palace of Art», hvilket i sig själf är ett under af skönhet och storslagenhet. Inträdet till kongressen var fritt, alla voro välkomna, hette det. Tillströmnin af människor var också så stor, att de många rymliga salarne ej förslogo, utan korridorer och trappuppgångar blefvo så fullpackade, att det hände att talarinnorna till och med ej kunde bana sig väg in. Tvänne sessioner höllos dagligen, den första började klockan 10 förmiddagen och den senare klockan 7.45 eftermiddagen.

Ehuru kongressens arbete varit mycket påkostande, har man likväl funnit tid öfver för deltagande i såväl privata som publika tillställningar och nöjen, anordnade till delegaternas ära. Kongressen avslutades i söndags med gudstjänster, förrättade af kvinnliga präster, ordentligt prästvigda, påstås det. Någon hade också föreslagit att efter densammans slut utdela nattvarden bland deltagarinnorna, hvarvid endast kvinnliga präster skulle officiera. Men tanken öfvergafs, och dagen och det hela avslutades med en andlig konsert, hvarvid uppträdde, bland andra förmågor, en orkester af femton harpor, den första i sitt slag här i landet.

Att gifva Iduns läsare ett fullständigt och nöjaktigt referat af allt, som sades och afhandlades på denna kongress, är mig ej möjligt. Men inom kort kommer en ganska diger bok att utgifvas härom, så att hela världen må få del och nytta af dess arbeten och sträfvanden. Dock kan jag ej underlåta att omnämna ett par yttranden af några bland de många talarinnorna. Så säger Rev. mrs Gesterfeld i sitt föredrag om »Kvinnan såsom präst» bland många andra förträffliga saker: att kvinnliga präster måste uppgifva all tanke på äktenskap samt likt de katolska införa cölibatet bland sig. En annan talarinna påstår bestämdt: att kvinnan leder och mannen följer, samt att så varit ända från paradiset dager. Återigen en annan säger, att unga flickor nu för tiden böra uppfostras med den idéen, att giftermålet är bisak och ej hufvudsaken för deras tillvaro. Den berömda amerikanska författarinnan, mrs Julia Ward Howe, påstod: att Plato profeterat till punkt och pricka om kvinnans emancipation, såsom den ter sig i våra dagar, samt skulle, om han lefvat och varit med på kongressen, utropat: »Mina drömmar äro gångna i fullbord, och jag ser en stad, hvilkens like aldrig förut blifvit byggd på denna sidan himmelen.» Den framstående skådespelerkan Georgia Cayvon sade: »Man talar så mycket om den dramatiska konstens »lyftning», men man glömmer att detta beror, hvarken på den sceniske artisten eller den dramatiska författaren, hvilka båda arbeta för sitt bröd, och för att lyckas häruti måste de först och främst behaga sin publik. Det är publiken själf, som måste gifva konsten »lyftning».

Clara Morris, lika upphöjd kvinna som stor skådespelerkan, beder hvarje medsyner inom sin konst: att för konstens egen skull lika mycket som för kvinnans lämna kvar efter sig på konstens heliga altare dygdens rena, hvita blomma.

Bland de amerikanska talarinnorna voro de gamla veteranerna för kvinnans rättigheter Susan Anthony, Lucy Stone och Ward Beechers syster mrs Hooker de mest populära och af de utländska deltagarinnorna mad. Bogelot från Paris, Beck Meyer från Danmark och Josefa Humpal-Zeman från Böhmen, svenskan friherrinnan Rappe minst att förglömma.

Ja, hela världens kvinnor voro här representerade, snillets, bördens, vetenskapens, talangens och rikedomens, dock saknade jag för min del en, kvinnan ur de djupa lederna. Hvar fanns hon på denna märkliga kvinnokongress? Hade hon inga rättigheter att kämpa för, inga erfarenheter att framlägga?

Signe Ankarfelt.

Kamraten, illustrerad tidning för Sveriges ungdom,

är den angenämaste och mest underhållande vän för de unga, gossar och flickor i åldern 10—16 år. Den utkommer med nära 400 sidor om året. Ännu är ej för sent prenumerera för de tre senare kvartalen med endast kr. 2:25. N:r 12 för den 15 juni, som just nu utkommit, innehåller: Ungt blod — tålomod! — En god son. (En intressant liten historia från sjuåriga kriget!) — Köldblandningar. (Några trefliga sommarexperiment!) — Min träsnittssamling. (Anvisning för de unga att anlägga en ny sorts mycket underhållande och lärorika samlingar!) — En skolgosses skrifdon i det gamla Rom. — Systrarna; en berättelse för Kamraten af Hedvig Indebetou. — Äfventyr i fjärran västern. (Den roliga indianromanen af Kingston med »gubbar».) — Den unga naturaliesamlaren. (Intressant anvisning för gossarne att själfva göra i ordning vackra djurskelett!) — Belågringen. (En rolig sommarlek i det fria!) — Trefliga, nya handarbeten för systrarna med illustrationer. — Brevvexling mellan de unga prenumeranterna om deras samlingar, deras krocketspel och lekar, om att göra pilbågar, samla växter, frimärken m. m. (Nytt och omvexlande

för hvart nummer!) — Tidsfördrif. (Intressanta tankeuppgifter med små pristäfningar i hvarje månad!) — Prenumeranternas egen afdelning med bidrag af de unga: små berättelser, poem o. s. v.

Detta allt i ett enda nummer!

Iugen gosse eller flicka, som kan förmå sin pappa och mamma att låta dem prenumerera på Kamraten, kan få en trefligare vän, sommar som vinter, vid lek som arbete.

Solljus.

Skiss af

Elisabeth Kuylenstierna.

Han lät pennan falla ur handen, lutade sig med ett uttryck af hopplös trötthet tillbaka mot stolens ryggstöd och stirrade intresselöst ut på den hvita, solstekta husväggen midt emot. I rummet utanför satt hon, hans unga hustru, med det tåliga bleka ansiktet, de stora klara ögonen och den lilla fina, bräckliga gestalten.

Hennes händer veko snabbt och mekaniskt på den skära creperemsan, som skulle pryda en hvit hatt, hvilken låg framför henne på bordet.

I fönstret och på bordet framför soffan lågo äfven högar med oklädda hattar, på byrån stodo kartonger med blommor, tyll och band.

Hur olika hennes uttryck var mot mannens, när hon nu ett ögonblick såg upp.

Ett resigneradt: »det går nog så småningom,» lästes tydligt i den öppna blicken, och så fortsatte hon igen stilla och oförtrutet. »Ragna,» ljöd hans röst retlig och bitter där inifrån, »solljuset irriterar mig. Det är som ett hån öfver mitt tunga, tröstlöst enformiga arbete.»

»Låt bli renskrifningen och dikta själf, Görän, någonting om våren, det kanske du nog» — hon afbröt sig tvärt.

»— skulle få in i någon tidning, så finge vi alltid några kronor,» fortsatte han försmädligt. »Du tror, att man kan slå nödmynt af poesien och bringa fram en jublande vårsång ur en frostbunden jordmån.»

Han reste sig och sköt häftigt stolen tillbaka, hvarefter han kom ut till henne.

»Sådant skräp,» sade han föraktligt pekande på modeartiklarna.

»Åh ja, inte är det prima kvalitet,» sade hon leende, »men mina kunder ha just icke så odlad smak, och väl är det, ty då skulle jag inte kunna tillfredsställa dem.»

Han satte sig i gungstolen och började häftigt gunga fram och åter. »Har du någon gång haft framtidshäringar,» frågade han, »eller euklare sagdt, har du hoppats något stort af lifvet.»

»Nej, Görän, hur skulle jag kunnat det,» sade hon blygt. »Jag har ju ingen talang, som skulle kunna höja mig öfver medelmåttan. Jag har bara önskat mig» — hon tvekade.

»Nää?»

»Solljus!»

»Jaså, det kallar du bara!»

»Ja visst, Görän, ty jag har aldrig drömt om det som en yttre glans, som rikedom eller sådant, nej då, bara i hemmet — ungefär som ljusa, glada tapeter i ett rum, förstår du.»

»Efter 30 öre metern, jag förstår. Jag vill, att solljuset skall genomströmma mig. Och nu ser jag bara reflexen! Åh, hvad den där hvita väggen gör ondt i ögonen!» Han vände sig åt andra sidan.

»Om jag skulle köpa litet grön kalikå och sy ihop till rullgardiner, du Görän. Det vore bestämdt bra.»

»Det hjälper inte. Ingenting hjälper.»

Hon såg sorgset på honom och fick tårar i ögonen. Hvad han såg gammal och trött

ut med sitt insjunkna bröst och de mörka skuggorna under ögonen. Stackars Görän, han behöfde sol på ett annat sätt än hon, det förstod hon nog, men med all sin kärlek förmådde hon icke ens framkalla reflexen!

En välkänd bultning på dörren lockade ett leende öfver bädans ansikten, och hon skyndade att öppna för lille Viktor, som röd och varm rusade in.

»Goddag pappa, goddag mamma,» hälsade han brådskande och lade med en viktig min skolböckerna ifrån sig. »Jag vet någonting, jag,» sade han med åttaårig stolthet, i det han kom fram och ställde sig hos fadern. »Ja,» fortsatte han, »jag vet det inte riktigt, men du kan nog hjälpa mig, pappa, för du vet väl mer än skolfröken; gör du inte?»

»Det kan kanske bero på,» sade fadern med ett matt leende, »men berättar du, min pys, så får jag höra.»

»Jo, vet du pappa, ingen människa behöfver vara olycklig.»

»Jaså,» sade fadern.

»Nej, alla kunna bli lyckliga.»

»Hur skall det gå till?»

»Jo, vi läste om en, som var så fattig och sjuk, ensam och så förskräckligt så, och ingen brydde sig om honom heller, men han låg på sjukhuset, och det var vår också, och så tittade han på den blåa himmelen och på solskenet, och då blef han glad, fast han hade det så svårt, och det var då inte underligt, när han såg solen, säg pappa? Men se'n skall pappa få höra! En morgon, när han vaknade, så var han blind, åh, du pappa, alldeles blind.» Lille Viktors ögon fylldes med tårar. »Då var det bra synd om honom, säg?»

»Ja det var det,» sade fadern med en underligt sträf röst. Han tyckte, att det var hans lifshistoria barnet berättade, först ungdomens berserkagång mot fattigdom och gäckade illusioner, men ändå med fröjd i hjärtat, ty idealen, solen i lifvet, hade ännu icke gått bakom

I hushållspenningfrågan.

Huru skola de årliga utgifterna fördelas och hushållningen bäst ställas för en familj, bestående af man, hustru och tre barn, då familjefaderns årsinkomst uppgår till:

- 3,000 kronor?
- 1,500 kronor?

För besvarandet af dessa tvänne spörsmål har Idun, som bekant, utfäst tvänne pris. Intresset för denna vitalfråga för så många svenska hem har visat sig synnerligen lifligt, och en hel del förträffliga skrifter har ingått. Då det är alldeles tydligt, att icke ett eller tvänne svar kunna tillräckligt belysa det viktiga kapitlet, då så olika förhållanden råda på olika orter och inom olika samhällsklasser, ha vi efter rådgörande med erfarna husmödrar beslutit efterhand meddela ej mindre än sju af de bästa tästingsskrifterna, som tämligen mångsidigt utreda frågan.

Inom tretusenkronorstrecket har priset, 50 kronor, tilldelats fru Hanna Kamke, Stockholm, hvilkens uppsats som grundläggande norm för inkomstfördelningen har beaktansvärda förtjänster. Mention honorable tillerkännes fru B. Nilson, som ock gjort vackra inlägg i frågan; fru Alma Baltzer, Göteborg, som särskildt utredt förhållandena i rikets andra stad; samt signaturen B—m (har uttryckt sin önskan att förbli okänd), som förtjänstfullt behandlat saken från landsorts-synpunkt.

Inom femtonhundrakronorstrecket har priset, 50 kronor, tillerkännts fru Sofie Le Moine, f. Brandt, Jerna, hvilkens uppsats förträffligt belyser förhållandena på landsbygden. Mention honorable tillerkännes mottot: »Sparsamhet är en dygd», under hvilket ingått en god uppsats från stockholms-synpunkt, och fru M. Wallenstein, Vadstena, som förtjänstfullt utredt saken enligt omständigheterna i en småstad.

Genom att, som sagdt, efterhand införa samtliga dessa uppsatser, vill Idun söka bidra till att få denna för svenska husmödrar viktiga sak så allsidigt som möjligt belyst. De författarinnor, som ej erhållit pris, skola vi särskildt betala ett litet honorar som uppmuntran. Vi börja i dag med den ena af de prisbelönade uppsatserna:

Tretusenkronorstrecket.

I.

Hanna Kamke:

Det är ju ganska svårt att uppställa ett normalschema för fördelningen af de årliga utgifterna vid en gifven inkomst, men hart när omöjligt blir det att uppställa ett sådant, som skulle kunna gälla för alla med samma inkomst. Samhällsställningen kan vara så olika, fastän inkomsterna äro desamma. Man kan dock som regel uppställa, att sedan skatten dragits från inkomsten, denna bör fördelas så, att en eller flere delar af summan bestämmas för hvarje särskild utgiftspost. Ganska praktisk blir i detta fall tolftedelningen eller inkomstens jämna fördelning i tolftedelar. $\frac{1}{12}$ eller hälften beräknas då för själfva hushållet med dess månatliga och

dagliga utgifter och de andra $\frac{1}{12}$ till allt det öfriga, såsom bostad, kläder, barnens uppfostran, läkare, nöjen etc. Men ju större pretentioner familjens samhällsställning ställer på det yttre uppträdandet, dess större bli utgifterna, särskildt för kläder och barnens uppfostran, och dess mindre kan i samma mån beräknas för nöjen, umgänge och dylikt. Härpå måste naturligtvis också fastas afseende vid inkomstens fördelning, ehuru man som grundsats alltid bör söka fasthålla, att den ena hälften användes till själfva hushållet, den andra till familjens öfriga utgifter. Det beror till stor del på husmoderns intelligens, goda vilja och arbetsamhet, hur det lyckas henne att jämka ihop fordringarna och åstadkomma ett godt resultat, utan att skuldsättning därför behöfver komma in fråga.

I efterföljande beräkningar har jag tänkt mig en familj i den bildade medelklassen med en årsinkomst af 3,000 kronor. Från denna inkomst måste förest adragas 200 kronor för skatt och brandförsäkring. Skulle hela summan ej åtgå, så kan resten läggas till den tolftedel, som är afsedd för extra utgifter.

Inkomst kr. 3,000
Skatt » 200

Återstå kr. 2,800

2,800 kr.: 12 = 233,33

1. Bostad	$\frac{2}{12}$ =	466 kr. (å 500)
2. Kläder	$\frac{1}{12}$ =	233 »
3. Barnuppfostran	$\frac{1}{12}$ =	233 »
4. Allmänna utgifter:		
a) Personliga utgifter	$\frac{1}{12}$ =	233 »
(mannens och hustruns)		
b) för umgänge och nöjen)	$\frac{1}{12}$ =	237 » ¹⁾
c) extra utgifter.....)		
(läkare, apotek etc.)		
5. Hushållsutgifter:		
a) månatliga utgifter	$\frac{1}{12}$ =	233 »
b) dagliga	$\frac{2}{12}$ =	1165 »
	$\frac{12}{12}$ =	2800 kr.

¹⁾ En ökning af 4 kr. utgörande summan af bråkdelarna från de andra tolftedelarne.

molnen. Sedan kom mannaåldern med sin tunga utpinande sträfvan för brödet, då allting var mörkt både inom och utom honom. Han såg icke längre solen. Han var blind, blind för hvarje hoppets ljusstråle.

»Vill du inte höra mer, pappa?»

»Jo, min gosse, berätta du!»

»Då frågade de honom, om han inte var mycket, mycket ledsen, men då sa' han: Nej, det är jag inte, för fast jag inte längre kan se solen, så har jag den ändå i mitt hjärta. Hvad mente han med det, pappa?»

»Jaså, det kunde således inte fröken nöjaktigt förklara för er.»

»Nej, hon hann inte, för det ringde just då, och det gjorde inte mej ett dugg, för jag var så säker, att pappa visste det. Hon sa' bara, att så kunna alla vara lyckliga, om de ha solen i hjärtat; hur går det till, pappa?»

Fadern såg på sitt barn med en djupt smärtsam blick. Nej, i detta fall var han visst icke skickligare än skolfröken. Han smekte gossens hufvud och gick tyst in till sig, lämnande dörren på glänt. Han visste, att Viktor ej skulle gifva sig till tåls, förrän han fått en förklaring — skulle Ragna försöka, männe?

»Mamma,» hördes Viktors röst, grumlig af tårar, »pappa visste ingenting, kan du lära mig, hur det går till, mamma.»

Göran såg, hur Ragna tog sin son på knäet och lutade sig smekande emot den lille.

»Barnet mitt,» sade hon mildt. »Jag skall berätta för dig, hvad pappa sagt mig en gång för mycket länge sedan. Jag satt i hans knä, som du nu i mitt.»

»Var du så liten som jag då mamma,» afbröt barnet.

»Nej, större var jag allt, men i alla fall mycket liten mot honom. Han var så stor i mina ögon...»

»Nä, mamma lilla!»

»Jo, då kysste pappa mig så här, och så sade han: Hur mörkt än lifvet kan synas, är

det dock aldrig hopplöst, så länge man har sol i hjärtat. Och då frågade jag som du, hur skall man kunna äga den, när allting är molnhöljdt omkring oss. Och då sade han: Hjärtats sol ser man ej, den känner man. Den heter tro, hopp och kärlek. Tron lär oss, att tänka, hur blå himmelen kan vara, om den också för ögonblicket är grå och mulen, hoppet skingrar sorgen, ty det ger oss vingar att flyga till fantasiens värld med...»

»Det förstår jag inte, mamma.»

»Nej, liten, det tror jag nog, det gjorde inte mamma heller, men då lärde pappa mig, att man kan flyga, utan att veta det, och på det sättet flyger du också, när du säger: Då jag blir stor, skall jag bygga ett stort slott åt pappa och mamma, eller: Om jag är snäll, får jag en gunghäst till jul. Du vet nog, att ingendera delen är säkert, men du flyger ändå på hoppets vingar.»

»Nä, kärleken då, mamma?»

»Kärleken» — hennes bleka ansikte rodnade upp vid minnet af de glödande försäkringarna. »Ja, den förklaringen var för svår för dig att fatta. Du får visst nöja dig med den din mamma kan gifva. — Lilla Viktor, kärlekens solljus sprider sig blott i dens hjärta, som försöker glömma sina egna önskingar och hvad han själf längtar efter för att glädja dem han håller af. Det är svårt, mycket svårt, men du vet ju, barnet mitt, att vi förmå så litet af oss själfva. Du vet, hvem som skapat den stora klara solen däruppe. Han har också skapat de många små solarne i våra hjärtan, och till honom skola vi bedja, att de icke utsläckas. Min lilla gosse, riktigt lycklig blir ingen, men alla kunna sträfva att nå så långt som möjligt.»

»Men när man aldrig hinner fram,» sade gossen knotande. Det låg något af faderns trots i hans röst.

»Aldrig i lifvet, Viktor, men kanske en gång, om vi tåligt uthärda pröfningarna. Minns du

i soutras, när du skulle uppför det där berget, där du höll på att aldrig komma upp: slutligen gick det, och du stod så stolt däruppe. Minns du, hur du frågade, om det var det högsta berg i världen, och hur pappa svarade, att det fanns tusentals högre. Så skall det alltid bli äfven i lifvet, alltid finns det något, som är högre, och till detta skola vi sträfva.»

Hennes röst började darra. Hon kysste barnet ömt, släppte ned honom med ett vänligt: »Ut och lek nu, liten,» och började åter sitt arbete.

Viktor stod stilla en stund, slog så armarne om moderns hals och hviskade: »Mamma lilla, jag skall alltid, alltid ha sol i hjärtat.» Därpå stormade han ut och nedför trapporna till kamrater och fröjd.

Men Göran hade dragit till dörren. Han satt vid skrifbordet med händerna för ansiktet, och tunga tårar droppade ned på det oskrifna pappersarket.

Ragnas förklaring hade i all sin enkelhet smält bitterhetens isskorpa, och han såg åter solen, nej, ännu mera — han kände dess värme genomströmma sin själ, och under det han grät och bad som ett barn, spände sig tankens muskler till manlig strid för henne, som så fast trodde på honom, och för barnet, som ännu lekte i oskuldsfull ro utan tanke på höststormar och vissnade blad.

Att noga beakta!

Vi uppmana våra kvartals- och halfårsprenumeranter att ju förr dess hellre förnya sin prenumeration till det med juli ingående andra halfåret, innan sommarens öfriga planer behöfva upptaga deras uppmärksamhet. På Idun och Iduns Mode- och Mönstertidning sker abonnement å hvarje postkontor.

För bostad beräknas $\frac{2}{12} = 466$ kr. eller något däröfver, hvilket då måste tagas från de allmänna utgifternas post. För denna, till bostaden anslagna, summa måste emellertid ej blott själfva hyran betalas, utan öfven lagningar af husgeråd och anskaffandet af nya. Följaktligen får själfva hyran ej gå till mer än 450 kr., så att öfverskottet kan sparas till andra utgifter för bostadens räkning. I mindre centralt belägna delar af Stockholm kan man få sunda, trefliga våningar på tre à fyra rum och kök till detta pris.

Kläderna få på sin lott ej mer än $\frac{1}{12} = 233$ kr., och det kan för mången husmoder tyckas ett hårdt tal att behöfva komma ut med så litet, då för denna summa skall bestridas ej blott mannens, hennes egna och tre barns kläder, utan äfven lagningar, anskaffandet af nytt linne och sängkläder. Emellertid låter det sig ganska väl göra, om man, hvad gängkläderna beträffar, alltid köper af bästa kvalitet och samtidigt ej låter sig dem allt för modernt, så att de kunna användas i flere år. Ett godt tyg kan för öfrigt moderniseras flere gånger för jämförelsevis billigt pris och ser alltid fint ut, då ett sämre tyg däremot mycket snart förlorar i utseende och prydighet. Mycket penningar inbesparas äfven, om husmodern själf syr så mycket som möjligt, genast lagar den minsta rispa och förvarar kläderna på lämpliga ställen, så att de ej förstöras af damm och mal.

Till underkläder och lakan användes med fördel obektt bomullsty, som är både billigare och starkare samt dessutom snart blir lika hvitt som det bleka. Naturligtvis bör man inrätta det så, att man ej på ett år anskaffar flere större saker på en gång, ej heller får man låta linne och sängkläder notas så mycket, att man sedan nödgas köpa helt nytt förråd inom jämförelsevis kort tid.

Hvad barnens klädekräft beträffar, så bör man kläda dem så enkelt och barnligt som möjligt, det blir billigast och äfven vackrast. Skulle det bli knappt med klädpenningarna, när barnen växa upp, så måste man taga sin tillflykt till de kassor, som äro beräknade för allmänna utgifter. Så länge barnen äro små, är det skäl att söka lägga undan så

mycket som möjligt för kommande behof. Sedan fordras så mycket för deras uppfostran och klädsel, att det kan vara godt att hafva en liten summa i reserv, särskildt för detta ändamål.

Och härmed äro vi inne på den tredje afdelningen: barnens uppfostran, hvartill räknas afgifterna för deras skolundervisning, musik eller andra ämnen, böcker, skrifmaterial etc.

Till den fjärde utgiftsposten höra de allmänna utgifterna, för hvilka beräknas $\frac{2}{12}$ af inkomsten. $\frac{1}{12} = 233$ kr. är afsedd för mannens och hustruns personliga utgifter, fickpenningar och nålpenningar. Det beror naturligtvis på mångahanda omständigheter, isynnerhet på barnens ålder, om en så pass stor summa kan anslås till personliga utgifter, men under alla förhållanden bör en viss summa vara bestämd för detta ändamål, hvilken på inga villkor får öfverskridas, vare sig af mannen eller af hustrun. Det är illa ställt och kan ej medföra lycka, om mannens personliga utgifter helt sluka hustruns, så att hon blir utan — eller tvärtom.

Den sista tolftedelen af dessa två är ämnad till sådana utgifter, som umgängeslifvet medför, såsom ökad tillfällig betjäning, presenter, bidrag till hjälpbehöfvande och dylikt samt till extra utgifter för läkare och apotek. Det är lämpligast att reservera hälften af dessa 233 kr. till sjukvården. Skulle man vara så lycklig att ej behöfva använda denna summa, så kan den vid årets slut tillsammans med besparingarna på andra områden sättas på banken för att bilda en reservfond.

Härmed avslutas nu fördelningen af inkomstens ena hälft, hvilken med undantag af klädernas anskaffande vanligtvis brukar skötas af mannen själf, men hustrun bör dock i alla fall hafva en särskild utgiftsbok för alla ofvannämnda rubriker, då äfven hon mången gång kommer i tillfälle att göra utlagor för dessa poster. Hvarje månad bör hon visa mannen sin bok för att få igen det utlagda och gifva honom tillfälle att addera utgifterna, jämföra dem med normalanslaget för hvarje rubrik och draga balansen. Denna beräkning och jämförelse bör mannen alltid göra i samråd med sin hustru, så att af-

ven hon får veta, om något fel blifvit begånget, och om större sparsamhet bör iakttagas på det ena eller andra området.

Den andra hälften af de 2,800 kronorna bör anslås till de egentliga hushållsutgifterna, som skötas så godt som uteslutande af hustrun, och för hvilka hon bör ha en särskild hushållsbok. På denna afdelning komma således också $\frac{1}{12}$ af hela summan. $\frac{1}{12}$ måste beräknas för månatliga utgifter, såsom lön 84 kr., ved och lyse 100 kr., tvätt 50 kr. = 234 kr. Skulle utgifterna här komma att öfverstiga normalanslaget — 233 kr. — måste det inbesparas på de öfriga $\frac{1}{12} = 1,165$ kr., de egentliga matpenningarna, som äro afsedda för de dagliga utgifterna.

I de flesta hem erhåller hustrun hushållspennningarna pr vecka. Efter 1,400 kr. hushållspennningar pr år blir det ungefär 26 kr. på hvarje vecka, hvarifrån 5 kr. genast böra afdragas för månadsutgifterna, då 21 kronor återstå som matpenningar, af hvilka husmodern i vårt fall skall lifnära tre vuxna personer (en tjänare) och 3 barn. Naturligtvis komma de olika veckorna att bli olika dyra, och man måste då med den ena veckans öfverskott betäcka den andras förlust.

Det är skäl att dela veckopenningarna, 21 kr., så att 3 kr. läggas undan till små extrautgifter och öfverskott och 18 kr. i veckan eller omkring kr. 2:50 pr dag återstå för maten.

Först måste man beräkna de regelbundet återkommande utgifterna för frukost och kvällsvard, hvilka i allmänhet äro sig tamligen lika. Hvad som sedan blir öfver måste räcka till middagen, hvilken, ehuru hufvudmålet, dock ej kan ha sitt faata anslag för dagen, utan redan för hälsans skull måste vara underkastad ett ständigt ombyte, hvilket också betingar olika pris, som dock under månadens lopp måste utjämnas, så att anslaget i dess helhet ej öfverskrides.

Innan jag går till en närmare fördelning af matpenningarna, vill jag förutskicka några allmänna anmärkningar om sättet att kunna utträtta mycket äfven med begränsade tillgångar. Framför allt måste man undvika att hafva fina bjudningar, som förör-

Ur notisboken.

Furstinnebesöket. Erkehertiginnan Stephanie af Österrike väntas till Malmö i slutet af denna vecka. Här ansluter sig generalkonsul Philip för att ledsaga henne under hennes resa i de skandinaviska länderna. Ehuru resedetaljerna ännu icke äro fullständigt bestämda, tros resan komma att gå från Malmö till Göteborg, Trollhättan, Stockholm, Visby, Upsala, Norrland, Trondhjem och Nordkap. Därefter skall resan fortsättas söder ut delvis öfver land, delvis efter norska kusten samt slutligen från Kristiania till Köpenhamn. Resan i Norden torde komma att räkna omkring 6 à 7 veckor, hvaraf vistelsen i Stockholm 4 à 5 dagar.

Kvinnlig välgörenhet. I det vid Umeå häradsrätt den 8 dennes för bevakning inlämnade testamentet har aflidna fröken *Wilhelmina Fahlstedt* bestämt, utom en mängd gåfvor och donationer till enskilda, följande allmänna sådana: Gården Elfstorp i Ytterhiske gifves till bostad åt värlösa, väl kända bättre fruntimmer, som icke åtnjuta fattigunderstöd, men äro i behof af bostad. Till inköp af erforderlig tomt till samma gård samt busens framtida underhåll afsättes en summa af 10,000 kronor. 5,000 kronor till Eugeniabemtet. 15,000 kronor till under bildning varande barnsjukhuset i Stockholm, 5,000 till Fredrika Bremerförbundet. 10,000 kronor till Upsala universitet, och ärliga räntan däraf skall utdelas till stipendier åt fyra studerande ynglingar af Norrlands nation. 5,000 kronor till lappska missionen. 1,000 kronor till förstärkande af fonderna för hemlösa barns underhåll i Stockholm. Sedan de i testamentet bestämda gåfvorna utgått, skall öfverskottet användas till välgörande ändamål, därom boutredningsmannen äger närmare bestämma.

Ett kärt minne efterlämnade fru de Gervais, som under förliden vinter vistats i Stockholm, där hennes musikaliska talang förvärfvat henne talrika vänner. Den 8 dennes afreste hon åter till sitt hem i Reval. Vid en mängd tillställningar inom societeten och konstnärliga kretsar har man haft tillfälle att beundra fru de Gervais' uttrycksfulla föredrag af ryska, franska och svenska romaner. Äfven i Alliance française och nya konstnärsgillet har fru de Gervais med bifall uppträdt såsom sångerska. För oss svenskar är det af särskildt intresse att erfar, att hon i Petersburg

varit elev af vår såsom sånglärarinna framstående landsmaninna, fru Henriette Nissen-Saloman.

»Sandels adjutants» änka. I förra veckan aflid härstädes i sitt 90:e lefnadsår änkefru *Sophie Fahlstedt*, född *Schmëer*. Den nu aflidna äldringen var sedan 1841 änka efter den af Rueneberg besjunge »Sandels adjutant» major Carl Adolf Fahlstedt.

Ett nytt tidsenligt bryggeri har åter uppstått i hufvudstaden och börjar i dessa dagar utsläppa sina produkter i marknaden. Vi ha personligen pröfvat dem och kunna af ärlig öfvertygelse rekommendera desamma. Det är hr *Gustaf Piehls nya bryggeri*, uppfördt sedan i följt väras på höjden af den gamla »Postmästarebacken» å Söder, numera n:r 66 Götgatan.

Enligt kompetente bedömares utsago bär hela bryggeriet, från de präktiga, svala källarne allt intill de rymliga och luftiga vindarne, vittne om den grundliga sakkunskap och den förutseende omsorg, som här samarbetat för att åstadkomma ett godt resultat. Vid sådant förhållande kan det nästan vara öfverflödigt framhålla att af allt hvad man kunnat vänta finna i ett nutida förstklassigt bryggeri intet här saknas. Sälunda finnas här apparater såväl för jästens renodling som för ölets pasteurisering och dess filtrering, om sådan skulle visa sig af nöden m. m.

Jenny Lind i Westminster Abbey. Det har beslutats, att ett monument skall upprättas åt *Jenny Lind* i Englands berömda Pantheon, Westminster Abbey, och en komité har tillsatts i ändamål att verka för saken.

Skördad i fjärran land. Fröken *Hilda Lundell*, som sedan hösten 1891 för bröstlidande vistats i Teneriffa, har, enligt telegrafiskt meddelande, därstädes aflidit den 7 dennes. Fröken L. var en både på hufvudets och hjärtats vägnar ovanligt rikt utrustad personlighet. Hon tjänstgjorde en tid som ovanligt nitisk lärarinna vid Södra Vi folkhögskola, har skrifvit i åtskilliga tidsskrifter och jämte en sin syster gjort stora samlingar rörande Kalmarortens folkspråk, sägner m. m., som ännu blott delvis äro tryckta i landsmålstidskriften. Under sin vistelse på den aflägsna

saka stora extra kostnader, utan bör hafva mod att bjuda sina vänner i all enkelhet och trefnad.

Vidare inbespares mycket, om allt mjukt bröd och skorpor bakas i hemmet. Naturligtvis måste man bakdagen hafva »långkok», så att man ej behöfver elda särskildt för brödet. Degen göres så tidigt, att brödet är gräddadt, när middagen serveras. Många fruar påstå, att det icke är någon uträkning att baka hemma, emedan det då går dubbelt så mycket bröd åt, men för min egen del har jag aldrig funnit denna invändning befogad, om man låter barn och tjänare få sin vissa kvantitet mjukt bröd om dagen och för öfrigt låter dem äta torrt bröd efter behag.

Jag har beräknat, att vi i vårt hushåll, 3 vuxna och 4 barn, på grund af hembakningen ärligen spara 80 à 100 kr.

En annan viktig faktor i hushållet är smöret. Ofantligt mycket smör inbespares, om man till stekning använder flottyr, som skummas från såser och soppor. Till stekning af bifstek och dylikt användes naturligtvis blott smör. Till bakning kan man med fördel använda margarin, som ställer sig betydligt billigare än natursmör och på intet sätt skämmer brödet.

Hvad mjölken beträffar, så har jag märkt, att man gör klokt i att ej förakta skum-mjölken, då den innehåller lika mycket ägghvita som oskummad mjölk och erhålles för nästan tredjedelen af dess pris; fetthalten är visserligen mindre, men denna kan ersättas genom andra födoämnen. Om man t. ex. har råd att dagligen köpa 2 liter oskummad mjölk à 14 öre = 28 öre, så kan man i stället för 24 öre få 3 liter mjölk, om man tar 1 liter oskummad och 2 liter skummad à 5 öre.

Slutligen vill jag blott nämna några ord om köttet, som är en mycket dyrbar artikel och låter hushållskontot svälla betydligt, om det ej skötes med förstånd. Med 21 kronor hushållspenningar i veckan för 3 vuxna och 3 barn kan man ej dagligen bjuda på kött till middagen; ej heller har man råd att låta familjemedlemmarna äta efter behag af steken. En bit kött på $2\frac{1}{2}$ à 3 kg. (ungefär kr. 2 à

2: 50) måste ovillkorligen räcka till tre middagar; med tillhjälp af potatis, bröd och soppa kan man ändå bli mätt och äfven få tillräckligt med erforderliga näringsämnen. Det är för öfrigt alls icke nödvändigt att dagligen äta kött, och det finnes många goda, närande och billiga maträtter, hvilka, om de beredas rätt, kunna bringa en välbehöflig omvexling i matordningen, utan att därför allt för mycket betunga kassan. En enkel rätt, som ej återkommer allt för ofta, som är väl lagad och aptitligt serverad, smakar lika bra, om ej bättre, än mängden dyr rätt, som man beständigt ånyo får. Ingen bestäm hvarje vecka återkommande matordning bör finnas, utan hustrun bör sörja för rikligt med ombyte.

Jag skall nu uppställa en ungefärlig beräkning på den matordning, som kan hållas för 18 à 21 kr. i veckan med 3 vuxna och 3 barn, så att alla bli belåtna.

Morgonmålet: Hafrevälling, kokt i mjölk, bröd och smör, dessutom kaffe för de fullvuxna.

Frukosten: Kakao, bröd och smör; ägg och ost för herrn och frun.

Middagen:

1. Oxstek, potatis, buljong, klimp.
2. Sillbullar, korintsås, äggmjölk och skorpor.
3. Oxstek, makaroner, soppa af torkad frukt.
4. Riskaka med stek, saftsoppa.
5. Ärtor, fläsk, pannkaka.
6. Köttbullar, potatis, mannagrynsvälling.
7. Stekt sill, potatis, ärtpuré.

1. Kalfrikassé, potatis, sagsoppa.
2. Wienerschnitzel, stekt potatis, körsbärssoppa.
3. Paltbröd, fläsk, mjölksås, ölsoppa.
4. Fisk, potatis, lingonsoppa och skorpor.
5. Nässelkål, korf och potatis.
6. Fiskpudding, kaprissås, äppelsoppa.
7. Bruna bönor, fläsk, tesoppa och skorpor.

Eftermiddagen: Kaffe och skorpor för de fullvuxna.
Kvällsvard: Gröt, mjölk, bröd och smör, ost, kallskuret. (Barnens kvällsvard tidigare.)

ön har hon äfven där studerat folkklivet, och hennes på spanska gjorda anteckningar rörande olika sidor af detsamma torde komma att publiceras i någon utländsk facktidsskrift. Fröken L., som är bördig från Kläckerberga nära Kalmar, var syster till professor J. A. Lundell och var vid sin död 35 år gammal.

Svenska som vinner Grand prix de Paris. Enligt den i Paris utkommande kapplöpningstidningen *Le Jockey* har mrs *Lotten Childé's*, född *Montgomery*, häst »Skedaddle» lyckats eröfra första priset 100,000 francs i Grand Steeple-Chase de Paris. Mrs Lotten Childé är dotter till grosshandlaren *Henrik Montgomery* i Göteborg och hans maka, född *Maule*, samt gift med förre ryttmästaren vid engelska hästgardet *Charles Childé* på Kijulet Hall i Bewdley.

Teater och musik.

»Den förlorade sonen» på Dramatiska teatern. »Lindenturnén», som står redo att företaga en konstnärsresa genom en del af våra landsortsstäder och därvid uppföra den i följt härstädes af ett franskt sällskap gifna pantomimen »L'enfant prodigue», har under den gångna veckan inför en talrik och tacksam hufvudstadspublik gifvit det intressanta stycket. Pantomimgenren kan sägas vara aldeles ny för svenska skådespelare, och man motsåg äfven med särskild spänning, huru de visserligen framstående krafter, som hr Lindens sällskap omfattar, skulle skilja sig från den ovanliga uppgiften. Att ytterligare höja intresset bidrogo och de förväntningar man hyste till den danska gästen, fröken *Jørgensen*, hvilken i Köpenhamn i Phrynettes parti gjort stor lycka.

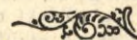
Profvet utföll också synnerligen tillfredsställande. De fyra hufvudrollernas innehafvare visade sig från första ögonblicket vuxna sina uppgifter. Fru *Jungstedt-Linden* som unge *Pierrot* lade i dagen en dramatisk kraft och mimisk uttrycksfullhet, som ej voro övanta från den begäfvade skådespelerskan, men dock ej kunde undgå att angenämt öfverraska, då hon i de stora scenerna, utan understöd af sin annars så värtaliga, charmant röst, endast med stumt spel nådde en verkningsfull och äkta gripande patos. Den danska

Naturligtvis måste hvar och en själf uppställa sin matordning efter egen smak och vana, men jag har i det föregående blott velat visa, hvad man kan åstadkomma med den gifna summan.

Här nedan följer en ungefärlig beräkning på de lifsmedel, som kunna erhållas för 18 à 21 kronor i veckan.

Mjölk, 10 liter (oskummad)	1,40
» 20 » (skummad)	1,00
Spisbröd, 3 kg.	0,75
Mjöl (hvetemjöl), 5 kg.	1,25
» (rågsikt), 4 kg.	0,88
» (sammanmalet), 1 kg.	0,20
Jäst	0,10
Smör, 1/4 kg.	2,25
Margarin, 1/4 kg.	0,30
Socker, 1 kg.	0,70
Kaffe	0,60
Kakaopulver (Kullans)	0,56
Kryddor	0,30
Gryn, hafremjöl etc.	1,00
Ost, etc.	0,80
Ägg	1,10
Potatis	0,75
Grönsaker, torkad frukt m. m.	0,80
Ärtor	0,20
Kött, fårs, fisk, fläsk m. m.	4,06
Summa	19,00

Här blir således ett öfverskott af 2 kr. som användes till små extra utgifter samt lägges undan och sparas ihop till syltningstiden. Olika veckor lämna naturligtvis olika öfverskott, hvilket allt måste nog beräknas vid hushållsbokens förande. Öl och vin äro ej medtagna i räkningen, då friskt vatten är en mycket lämpligare dryck; vill man ovillkorligen ha dessa njutningsmedel, måste de därför erforderliga penningarna inbesparas på annat ställe.

gästen bedårade från första stund med en glänsande apparition och ett intelligent och lifligt, nästan kattlikt smidigt spel som Phrynette. De båda gamla Pierrots utfördes af hr *Gründer* och fru *Clara Gardt*, båda med god verkan, liksom hr *Linden* själf skildes från baronens lilla parti med heder. Det hela gjorde, som sagdt, ett afrundadt och konstnärligt intryck, hvartill icke minst bidrog att Wormsers spirituella musik fick ett värdadt utförande under hr *B. Halldén*'s ledning med hr *J. Lang* i den maktpåliggande pianostämman.

Djurgårdsteaterns nya program gjorde i måndags obestridlig lycka och bör ha de bästa utsikter att en god tid bortåt fylla salongen. Det upptog först en fransk fars »Picardan är hemma» af *Brisson*, den kände författaren till »Duvals skilsmässa». Äta typisk för sin nationalitet — sprittande kvick och oförargligt godmodig i allt sitt okynne — väckte den, tack vare det hurtiga utförandet, storlydande munterhet. Hr *Eliason* som styckets illa utsatta hjälte briljerade med en trygg komik, som verkade dråpligt i de befängda situationerna; fröken *Magnusson* som hans kavata äkta häft, hr *Hagman* och *Ranft* som hans ej allt för trogna vänner samt hr *Hansson* och *de Wahl* som rivaler om unga *Ceciles* — fröken *Lindelöfs* — kärlek, samtliga skötte sina uppgifter förträffligt och i äkta farston.

Följde så kvällens *clou* hr *Eric Sandbergs* sommarrevy »Spöckerierna vid slottet». Att ingå på någon närmare skildring af det lustiga skämtets innehåll kan ej här komma i fråga; det måste ses och höras, anlagdt som det är på allusioner för dagen både i kostymering och kupletter — en verkligt fyndig och delvis ganska bitande mönstring med det gångna årets remarkablare händelser, speciellt nu sedda från Stockholms horisont. Nog af, de vackra dekorationerna, kostymerna och baletten, de växlande glada melodierna, de träffsäkra slängarne och oförfärad Göteborgsvitsarne — allt samverkade lyckligt till en afgjord succé. Författaren framkallades.

En lärarinns roman.

En svensk kulturbild,

teknad på verklighetens grund för Idun

af

Algot Sandberg.

(Forts.)

Naturligtvis besöktes skolan oregelbundet, och därför hade han ej kunnat drifva fram barnen så långt i deras ämnen, som den tämligen nykomne och mycket fordringsfulle kyrkoherden önskade. Den gamle läraren trakasserades, kyrkoherden gjorde ofta besök i hans skola och förelade honom därvid svåra prof, hvarvid det visade sig, att gubben betänkligt glömt bort både ett och annat viktigt under årens lopp. Särskildt språkets många förändringar fram och tillbaka under en tidrymd af trettio år vållade honom stora bekymmer. Kyrkoherden blef förargad och förklarade Blom oduglig. Så skulle han afsättas och lämna rum för en annan, yngre, examinerad lärare. Men härför ville den rättänkande inspektören icke gå in, med mindre Blom åtminstone kunde få afskordad pension, hvilket också lyckades till följd af en lindrig, men obotlig sjukdom, som han ådragit sig, genom att hans plats i skolan utgjorts af ett väggfast bräde, bakom hvilket fanns en tumbred dragig remna.

I skolrådet fanns likväl en, som tyckte, att den gamle läraren blifvit orättvist behandlad. Hur skulle han kunna draga sig fram på sin lilla svält-pension. Då var det väl bättre att utan vidare laga, att han kom in på fattighuset.

Då uppsteg den myndige kyrkvärden och talade:

»Vi vilja visst icke vara otacksamma, och vi skola nog ställa för Blom, så godt vi kunna. Han har nu i trettio år utan ersättning sågat och hugit skolans ved, och om vi nu skulle vara så frikostiga att gifva honom en liten ersättning härför, ehuru det naturligtvis varit hans skyldighet, så kunde han få tillräckligt att bygga sig en liten stuga för.»

Och så blef det. Gubben fick några hundra kronor till ett hus, och så blef han, för att hjälpa upp sina magra inkomster, ett slags skjutshäst som vikarie. Hvarhelst i grannsocknarne en lärare eller lärarinna behöfde tjänstledighel, dit stultade gubben Blom iväg. Och inspektören hade ingen-ting däremot.

Mot förmodan kunde Kerstin nu erhålla Blom till hjälp, och hon var glad därät, ty hans pretentioner voro ytterst blygsamma. Kerstin trifides väl med den gemytliga gamle mannen, som var en riktig historiegubbe.

Då Kerstin en dag frågade honom, hur det kunde komma till, att han, som ju varit ordinarie, så där utan vidare kunde blifva afskedad med förkortad pension, blinkade han med sina små ögon.

»Hm, jo det är en historia det, ser hon Kerstin. En gång för många år sedan bad en vice pastor, vi då hade, att få låna min fullmakt för något ändamål, och sedan såg jag aldrig till den mera. Och så, när det kom till kritan, var det bladet i kyrkboken utrifvet, som handlade om min antagning till lärare. Herre Gud, det var ju så länge sedan. Hvad ville jag göra? Jag hade rakt inga papper, och det måste man ha här i världen, om man skall kunna stå på sin rätt, ser hon, Kerstin lilla.»

I början af våren återtog Kerstin arbetet i skolan, och ett helt år förgick utan några vidare anmärkningsvärda händelser. Axel måtte ha tydligt förstått meningen med de återsända brefven, ty Kerstin hörde icke vidare af honom. Visste han, att hon genomskådat hans usla beteende? Ångrade han sig? Var han skamsen?

Så såg Kerstin en dag i en tidning, att bland fem unge män, som prästvigs i stiftets domkyrka, var och s. m. kandidat Axel Filén.

Hon lät tidningen sjunka ned i knäet. Jaså, han var präst Mätte Herren då leda honom på rätta vägar och stigar.

Det var åter tidigt på våren, och Kerstin var uppe i ett ärende i prostgården. Just som hon skulle gå, kom fröken Anette emot henne.

»Jag kan hälsa fröken Sangvin från en bekant,» sade hon öfverlägset.

Kerstin kände, att hon rodnade.

»Pastor Filén,» fortfor hon, »han kommer för att vistas här i sommar.»

Och med en nådig nick lämnade hon Kerstin. Axel Filén här! Nej, det kunde väl icke vara möjligt. Det ville ej längre förblifva lugnt inom henne.

När hon kom hem, kastade hon sig på knä och bad. Men det gaf henne ingen tröst. Hon kunde ej träffa honom! Åh, att han ville efter allt detta ... när han visste, att hon fanns där!

Efter några dagar kom Kerstin ånyo upp i prostgården. Hon hade då afskedsansökan med sig. Prosten Thorell blef helt förbluffad.

»Hvad är meningen, snälla fröken?» sade han. »Jag tycker, att vi trifs så bra tillsammans.»

Ja visst, det hade de nog, men hon hade sina skäl ... hon kunde ej stanna ... skolan var så stor ... och hon var klen ... hon måste söka sig en lugnare plats.

»Nå, som fröken vill då.»

Långa Hanna höll på att aldrig trösta sig, när hon fick höra, att hennes älskade fröken skulle flytta, och att hon icke kunde få följa med.

FJORTONDE KAPITLET.

Kerstin behöfde naturligtvis icke flytta förrän efter uppsägningstidens slut, men med feberaktig brådskan tog hon genast sina mått och steg för att komma bort. Det var som om marken brände henne under fötterna. Hon läste alla möjliga tidningar för att spana efter lediga platser. Hon ville taga hvad som helst, blott hon kunde komma undan.

Lyckan stod henne emellertid bi. I sin nuvarande sinnesstämning fattade Kerstin det dock icke på detta banala sätt. Nej, Herren hade i sin nåd hört hennes hjertas innerligaste bön och velat af nåd bespara henne en frestelse och en — förödmjukelse.

En dag, när hon satt sorgsen i sin kammare, fick hon besök af en medelålders herre med vänligt, förtroendeingifvande utseende. Det var härads-höfdingen i domsagan. Hans boställe låg tre mil från Åkelösa i Järfälla socken.

»Mitt namn är härads-höfding Valde,» började han, »och vid ett ärende hos prosten Thorell fick jag höra, att fröken Sangvin ämnar flytta från församlingen. Detta är anledningen, hvarför jag kommer hit. Jag behöfver en lärarinna för mina många småttningar. Skulle fröken vilja åtaga sig platsen? Eller kanske ...»

Nej, Kerstin var visst icke upptagen.

»Nå, då kunna vi resonnera om saken. Det är just ingen lätt syssla. Barnen äro fem till antalet, och som min hustru är sjuklig, fordra de icke blott undervisning, utan äfven moderlig vård.»

Kerstin kände sig glad. Hon visste, att både

härads-höfdingen och hans fru voro allvarligt sinnade och mycket snälla. Ack, att efter allt det hon fått genomgå komma i skötet af en sådan familj! Hon kände sig tacksam mot Gud.

Uppgårelsen tog icke lång tid. Det var ju ly-sande villkor man erbjöd henne: allting fritt och sexhundra kronor i lön.

Då härads-höfdingen aflägsnade sig, bjöd han henne välkommen, när hon ville. Hon skulle bara säga ifrån, skulle han hämta henne med skjuts. Kerstin var nära att säga »i morgon», men samsade sig och utsatte tiden till åtta dagar där-efter.

När hon blifvit ensam, föll hon på knä och tackade Gud, som så underligt styrt för henne.

Härads-höfdingsbostället låg i en förtjusande vacker trakt, var stort och trefligt. Den dag, Kerstin kom dit, lyste sommarsolen i fagreste glans och hela naturen log. Kerstin kände sig gladare än på långliga tider. Ute gå gårdsplanen lekte barnen, två flickor och tre gossar, i åldern från fyra till tio år. De voro alla så friska och röd-kindade och betraktade henne med stora ögon, då hon steg af vid trappan.

Fru Valde låg på en soffa ute på verandan. Sedan hennes minste föddes, hade hon icke haft en frisk dag, men hon var tålig och undergifven, och det var med ett hjärtevinnande småleende hon räckte den nykomna lärarinnan sin magra, hvita hand.

»Kära fröken Sangvin,» sade hon, »här ser ni mina små. De äro inte alltid så stilla och anständigliga som nu, ni får både ett och annat att göra. Men jag lämnar dem alla med fullt förtroende till er. Min man har valt er, och då är allt bra.»

Lika vänlig var härads-höfdingen. Han började genast tala med Kerstin om olika uppfostringsmetoder. Han var en vän af barnens frihet så mycket som möjligt. De skulle icke öfverhoppas med läxor, han tyckte icke om mångläseriet. Han hade sett för många sorgliga exempel på dess följder. Så litet som möjligt med teorier. Kunskaperna skulle inhämtas så mycket som möjligt på iakttagandets praktiska väg. De voro icke några »ljus», hans barn, sade han, men de hade vanligt sundt förstånd. Nå, hon skulle nog snart komma under fund med dem. Nu under sommaren skulle det icke blifva fråga om någon läsning. Nu skulle barnen njuta af hvad Gud skänkt i den härliga naturen. I den stora boken skulle Kerstin bemöda sig om att lära dem läsa.

Kerstin märkte inom kort, att de voro rätt mycket försummade. Det märktes, att deras mor icke kunnat leda dem dagligen och stundligen, och härads-höfdingen hade för mycket att sköta med sin vidsträckt domsaga för att ägna dem synnerlig uppmärksamhet.

Med glad tillförsikt gick Kerstin åstad till sitt arbete. Barnen fäste sig vid henne, och då var ju mycket vunnet. Hon å sin sida fann sig väl med dem. De voro icke elaka, endast vilda och yra af sig.

Sommardagarne flögo hastigt sin kos. Barnen voro vana att tidigt gå till sängs, och de härliga aftnarne hade Kerstin alldeles för sig själf. Då lägrade hon gå ut i skogen, långa promenader. Där var så stilla och fridfullt. Kerstin tyckte, att under dessa stunder var det, som om hennes bättre jag så småningom skulle arbetat sig till herraväldet. Det begynte klarna inom henne. Hon kunde så småningom betrakta det som varit såsom det där också farit. En hel ny tankevärld öppnade sig för henne, en värld där de oförgängliga tingen alldeles sköto åsido denna jordens mångahanda, en värld, där allt koncentrerade sig kring »det enda nödvändiga». I hennes själ kom frid, Guds frid, sade hon sig. Nu förstod hon, att det var detta som länge hållit på att arbeta sig fram hos henne. Därför hade hon behöft denna tuktan, som Herren och gifvit henne. Ack, då man ännu äger andra gudar, då skjutes så lätt den ende, sanne i bakgrunden. Och dock är det han, som har de dyrbaraste rättigheterna.

(Forts.)

Från Iduns läsekrets.

Herr redaktör!

Nedskrifvaren af dessa rader skulle vara glad att i edra spalter få för några ögonblick upptaga de vänliga läsarinornas intresse för en ung flicka, som visat en mindre vanlig begåfning och energi, hvil-kens namn därför bland så många andra må för-jäna att nämnas i Idun. Hon är ett stockholms-barn, hennes fader är en fattig maskinist på en ång-

Försändes öfver SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär prisskurant!

C. W. Schumacher, 17 Norrlands-gatan 17 Stockholm. Kgl. Hofleverantör

fullt jämförliga med de engelska, fås hos de flesta specialhandlare i hufvudstaden. Försök!

Cakes

Generalagentur för Skandinavien
GUSTAF GRILL
3 Malmförgsgatan 8 Stockholm.

Generalagentur för Skandinavien
GUSTAF GRILL
3 Malmförgsgatan 8 Stockholm.

båt, och då den lilla Ester Janson redan i folkskolan röjde ett sällsynt gry, kunde dock från det an- språklösa hemmet ej mycket göras för att bereda utveckling åt hennes anlag. Emellertid togo sig goda människor henne an, hon kom in i Normal- skolan för flickor, och vid den ovanligt tidiga åldern af 16 år har hon just nu i vår med lysande betyg afslutat densamma. Hon röjer ovanligt rika och mångsidiga gåfvor, ej minst artistiska och litterära. Det vore synd, om ej framtiden skulle banas för de unga fötter, som redan tagit så vackra steg. Eller hvad tycka iduns goda läsarinor?

Som ett litet prof följa här några verser, som Ester Janson författat till en fest, hvilken nyligen hölls af de afgående kamraterna. Det är ju icke dålig klang i de tonerna ur ett knappast sexton- årigt bröst?

Afsked till skolan.

Nu har den nått sitt slut, den kära tiden, bland lek och läxor ömsom den förrann, en rosensky, från hvalfvet långsamt skriden, där regn och sol i växling barnet fann. En annan tid står för den ungas öga och väntar på en fostrad andes dåd. Hvad lifvets uppgift blir, betydelse föga. Hvar lefnad, ädelt riktad mot det höga, här nere är en högre sällhets förebåd.

Vi sutto ifriga vid skolpulpeten, och läxor skredo fram i ändlös rad, och kunskap, tidens ljus bland mänskligheten, vi sökte rastlöst uppå bokens blad. Ack, det var pröfning för den unga hjärna att hålla vetandets idévärld kvar! Ty fantasiens sågo vi så gärna som på ett molnfyldt hvalf en vacker stjärna, och dubbelt svår vår läxa därför ofta var.

Nu har den dagen grytt, som gränsen drager emellan läxornas och lifvets tid. Ack, förr vi sågo den i glädjens dager och ställde lycklig frihet där bredvid! Ja, friheten finns kvar — men nu vi skåda med saknad det, vi längtat från förut. Ett annat skede tycks oss stunden båda:

kamraters lif skall icke mera råda; af lifvets strid och åfan trängs det bort till slut...

Väl ler det kommande i hoppets strålar: vi vänta glädje, icke sorg däraf. Vår fantasi med luftig pensel målar en gyckelbild, som lyckan färger gaf. En annan bild står kvar med färger bjärta uti vår själ, men bleknar mer och mer: det är vår skoltid med sin fröjd och smärta, det är kamraterna, som i vårt hjärta en plats behålla än, där värligt solljus ler.

Och I, som ledden huldt det unga sinne på vägen till dess mål, ett odladt vett, i tacksam hägkomst stån I för vårt minne, en kostbar skatt er varma sträfvan gett. Ett tack, ett hjärtevarmt vi bringa eder. Förlåten, hvad som brast i håg och flit! Den tid, som tar oss mot i sina leder, skall se de frön, som lades hos oss neder, få sköna frukter genom edert ädla nit.

Och slutligen — till vänners glada skara ett hjärtligt tack för sammanledda år! Ett språk, mer rikt, jag ville mäktigt vara att tolka känslan, som ur hjärtat går. O, det känns bittert att bakom sig lämna en värld, där hem och skola voro allt! Det onda oftast hann blott till att ämna, och bröto vi, var felet lätt att jämna, och smärtan, delad ömt, för vänskaps värme smalt.

Vi togo nyss ett löfte af hvarandra att råkås åter här om trenne år. Hur lång är då den väg, vi hunnit vandra? Vi veta ej; i Herrens råd det står. Men hvilken post vi fått att troget vakta, låt oss med osläktet glöd uti vår själ vår skoltid som ett heligt minne akta, kamraters krets med samma blick betrakta som fordom inom skolans dörr. Farväl, farväl!

Glömmen ej Iduns skollofskoloni!

Fortsättning på redovisningen för influtna medel till Iduns skollofskoloni:

Transport från nr 22: kr. 651:20; I. K., Stock- holm, 5: —; H. M. 1: —; I. E. D. 2: —; Brita, Där Beata, Nicolaus och Erik Person 2: 50; R. B. Ve- stervik, 2: —; M. A., Karlshamn 5: —; H. E., Kungs- backa 10: —; »Innevånarne på Paradisudden» 4: —; Anonym 1: —; Lilla Ast. Winther 1: —; A. W. 1: —; J. W. 5: —; Prenumeranter i Trollbåtten 10: —; Th. Ekberg, Svenstorp, 5: —; Märta och Gösta, Stockholm, 2: —; »28 maj 93», 5: —; Lilla Gösta, Sundsvall, 2: 50; Gösta Ohlsson, Borg- holm, 2: 50; Fyra syskon 5: —; C. R., prenu- merant i Karlstad, 5: — Två små systrar, Öster- sund, 5: —; Från skolflickor 3: 20; Anonym, Elf- ängen, 1: —; Märta L., Nora, 1: —; Ynnaf 1: —; Tre syskon, Sandviken, 2: —; Skolflickstidningen D. T. K., Arboga, 10: —; N. P., Kalmar, 2: —; V., Wara, 1: 10; Tre små friska barn, Arboga, 5: —; H. Sundelin, Åsele, 2: —; »d. 14:de juni», 2: —; E. 2: 50; Anna, Kärrgrufvan, 3: 25. Summa 768:75.

Innehållsförteckning.

Signe Ankarfelt. (Med porträtt) — Sommar; poem af Charlotte Lindholm. — Om fotvandringar; för Idun af A. K-m. — Kvinnornas världsutställning; brefkort till Idun från Chi- cago af Signe Ankarfelt. — Kamraten. — Solljus; skiss af Elisabeth Kuylenstierna. — I hushållspenningstrågan: Täffingens utgång. Tretusenkoronastrecket I; af Hanna Kamke. — Ur notisboken. — Teater och musik. — En lärarinnas roman; en svensk kulturbild, tecknad på verklighetens grund för Idun af Algot Sandberg. — Från Iduns läsekreter. — Redov. för Iduns skollofskoloni. — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

I fall det finnes uppå vår planet ett hem, helt fritt ifrån vår muntra skara, så är bland oss det ingen hemlighet, det, mänskligt dömdt, lär ganska lyck- ligt vara. Dock ganska föga kommer det oss vid, hvad män'skors barn oss säga uppå »baken»; om blott de lämna oss tillräcklig tid, vi ta' oss fram, och det är hufvud- saken. Och som exempel stå vi för dem fram, hos oss ej energi'n, trots motstånd, mattas; visst är att vara »mörkrets barn» en men slika också ej bland män'skor fat- tas.

På åtta fötter fram vi tråda nu, och modigt får ni gå oss in på lifvet, om när nu här vi styckas så itu — ni gissa skall allt, hvad af oss är blifvet.

Hvad som ett barn nog ej försmår. Och hvad i ost kan finnas. En misses ovän, ful och svår, som visst ej lätt kan hinnas. Hvad säkert mängen trott sig se i skogens mörka sköte. För barn en snäll och gifmild fé, som gladt de gå till möte. Hvad smärtan nog kan tvinga ut, och ilskan ock hos mängen. Det, som tar vid, när da'n tar slut. Och hvad man hör i sången. En liten del af seklet blott. Hvad grafven män'skan gifver.

En vikt, som nu ur modet gått. På hvad du stundom klifver. När som du färdas skall på sjön, hvad brukar du i båten? Säg, hvad gaf ynglingen åt mön? Hvad tillhör kyrkostäten? En gud, som stark och väldig var — den har du nog i minne! Och så en gudom som ju har ett falskt och elakt sinne. Hur var väl lillan, när hon snällt och villigt modren lydde? Hvad hade karlen väl beställt, när han helt hastigt flydde? Hvad har väl säkrast hvarje last uti en män'skas hjärta? Hvad hvarje träd nog gör sig fast i allas moder, Herta. En man, hvarom du läsa fått i Israels historia. Hvad, som med »på» framför är godt, fast ej utaf cikoria. Hvad gör väl flickan, när hon ser, att »lilla vännen» dröjer? Det, som i krigstid trygghet ger och som så stolt sig höjer. En flod uti det sköna land, där drufvans frukter glöda. Och så för oss ett syndens band, i denna världen snöda. Hur ganska säkert skämtet var den gång, det dig ej smakat. Och så, hvad du nog ätit har, och som du kanske bakat. När gossen slyngelaktig var, hur var han ej »bak örat»? Farväll — mitt bästa gjort jag har och kan ej bättre göra't. —

Bea.

Gåta på tre bokstäfver.

Nämn mig ett känt ortnamn, hvars tre bokstäfver genom omkastning kun- na bilda: ett träd, ett utrop, ett för- kortadt verb. Med ett lånadt a: ett djur; med ett dito s: ett dokument.

Ebon Hoi.

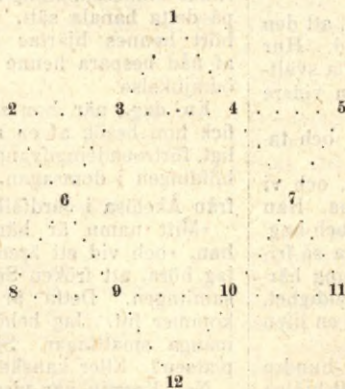
Bokstafsgåta.

Bokstäfverna i denna figur äro att ordna så, att den lodräta raden gifver namn på en blomart. Den öfre våg- räta namnet på ett yrke; den nedre vågräta ett fruntimmersnamn.

Milan.

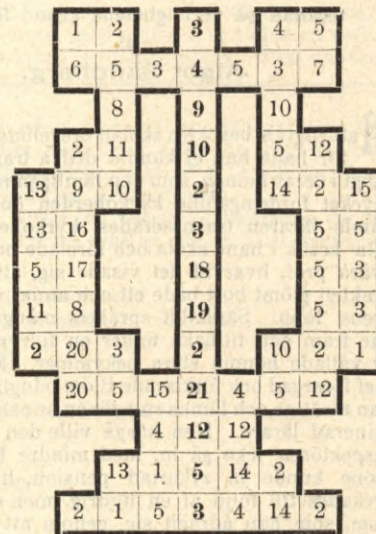
Räknegåta.

De tolf talen i ofvanstående figur skola ordnas så, att summan af de fyra talen från den ena spetsen till den andra alltid blir 26.

Louise.

Lyra-aritmogryf.

Den mellersta vertikala raden beteck- nar namnet på en berömd kompositör; de horisontala raderna beteckna: 1) Ett kvinnonamn, 2) substantiv i geni- tiv form, 3) konjunktion, 4) stad i Grekland, 5) rofdjur, 6) flod i Preus- sen, 7) sjöfågel, 8) bekant byggnad i London, 9) bibliskt namn, 10) land i Europa, 11) biflod till Donau, 12) verb, 13) världsdel.

Lösningar.

Logogryfen: Skollofskoloni; lin, is, os, sko, skollof, sno, kif, klink, ni, flin, fisk, so, ollon, nio, Olof, sil, skolk, ko, klok, sol, snok, kol, ki, kolon, koloss, flis, lif, fil, folk, kok, knif, ok, nos.

Charaden: Löftesbrott.

Palindromen: Axel—lexa.

Carl Johansons Möblerings-Affär,

Stor utställning och försäljning af alla slags moderna Möbler, Sängar och Sängkläder, Möbelyger, Mattor, där- ibland Smyrna-Mattor samt Gardiner m. m. Fullständig eller delvis möblering och dekorering af våningar verkställas stilriktigt och billigt. — Billiga priser.